

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Lidia Perhulova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.54/200 împotriva Lidiei Perhulova cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 2ra-577/23

NR. PIGD 2-19201368-01-2ra-13042023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. – V. Gîrleanu
Curtea de Apel Chișinău, jud. – M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

11 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursului declarat de Lidia Perhulova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 decembrie 2019, SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/200 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Perhulova cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 4-5-verso).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, SA „Termoelectrica” a indicat că potrivit contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr.5149 din 20 octombrie 2004, încheiat între SA „Termoelectrica” (până la redenumire - S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” din Chișinău - succesorul în drepturi al SA „Termocom” în procedura falimentului) și APLP nr.54/200, ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

3. Din cauza neonorării obligațiilor de plată, la data de 03 decembrie 2019, datoria la consumul de energie termică constituie suma de 17 957 345,75 de lei, devenind de fapt debitorul SA „Termoelectrica”.

4. Totodată, în urma consumului de energie termică, APLP nr.54/200 a prestat la rândul său servicii de gospodărire comunală, inclusiv alimentarea cu energie termică, la toți locatarii blocurilor locative gestionate, care au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat și au obligația de a achita în termen contravaloarea conform facturilor (bonurilor de plată) primite.

5. În caz de neachitare de către proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile și nelocuibile ai blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv alimentarea cu energie termică, APLP nr.54/200 este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are obligația de a o face, pentru a stinge creanța sa față de SA „Termoelectrica” din contul achitărilor efectuate de către subconsumatorii restanți.

6. APLP nr.54/200 nu a acționat în judecată consumatorii restanți,

inclusiv nu a acționat în judecată pârâții Lidia Perhulova și Victor Perhulov pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în sumă totală de 7130,76 de lei, formată până în octombrie 2019 în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și altor cheltuieli de judecată.

7. În consecință, APLP nr.54/200 a omis exercitarea drepturilor și acțiunilor sale, fapt care îl pune în imposibilitate de a se achita pe creanțele sale față de SA „Termoelectrica”, devenind de fapt debitor, cu riscul de a nu-și putea satisface creanța.

8. Pentru a evita situația ca la scadență debitorul să apară insolubil, legea acordă creditorilor anumite mijloace de conservare a patrimoniului debitorului lor, care constau în preîntâmpinarea pierderii unui drept subiectiv din patrimoniul debitorului și este expres prevăzută de art. 892 alin. (1) din Codul civil.

9. Astfel, pentru a evita consecințe prejudiciabile, SA „Termoelectrica” este în drept de a-și exercita dreptul de a se adresa în judecată cu acțiune în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane prin acțiunea oblică în temeiul art.73 din Codul de procedură civilă, întrunind toate condițiile prevăzute în art.891-892 din Codul civil, or, creditorul poate să ia toate măsurile necesare sau utile pentru conservarea drepturilor sale, inclusiv a creanței APLP nr.54/200 la consumul de energie termică, manifestată prin neglijarea sau refuzul de a-și exercita drepturile sale, creanța fiind una certă, lichidă și exigibilă.

10. Suplimentar, a indicat că exercitarea dreptului SA „Termoelectrica” de a porni proces în interesele unor alte persoane prin acțiune oblică a fost confirmată de către CSJ prin emiterea Avizului consultativ nr.4ac-15/16.

11. Conform informației din Registrul bunurilor imobile, în calitate de proprietari a XXXXX sunt înregistrați Lidia Perhulova și Victor Perhulov. Conform informației privind situația despre achitarea pentru energia termică, pârâții domiciliați în XXXXX, au acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 7130,76 de lei, formată până în octombrie 2019.

12. Obligația de achitare a costului serviciilor prestate de energie termică urmează a fi pusă în sarcina beneficiarilor, în speță, proprietarii/locatarii apartamentului care au neglijat obligațiile de plată, în pofida faptului că au

fost înștiințați prin intermediul facturilor de plată (art. 863 alin.(2) lit.a) din Cod civil) despre riscul de a fi acționați în judecată în cazul neachitării plăților restante.

13. Până la momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată, pârâta nu a întreprins nici o acțiune privind stingerea datoriei pentru energia termică.

14. Înaintând acțiunea oblică, reclamantul SA „Termoelectrica” exercită în realitate acțiunea debitorului său APLP nr. 54/200 și drept efect al acțiunii oblice este încasarea din contul pârâților în beneficiul APLP nr. 54/200 a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă totală de 7130,76 de lei, formată până în octombrie 2019, pentru XXXX.

15. Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, ținând cont de faptul că reclamantul SA „Termoelectrica” a suportat cheltuieli de judecată în vederea achitării taxei de stat, consideră oportun de a încasa în beneficiul SA „Termoelectrica”, taxa de stat plătită (f. d. 4-5).

16. În drept, reclamanta SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/200 și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 25 al Legii nr.1402/24.10.2022 serviciilor publice de gospăderire comunală, art.51 al Legii nr.75/30.04.2015 cu privire la locuințe, art.774, 776, 796, 858, 901, 863 alin. (1) lit.b), 892-894 din Codul civil, art.9, 33, 33¹, 70 alin. (1), 73, 94, 131 alin.(4), 166, 167, 174-177, 206 alin. (1), 276², 182⁵ din Codul de procedură civilă.

17. Reclamanta SA „Termoelectrica” prin cererea de concretizare (f. d. 80) a solicitat încasarea de la Lidia Perhulova în beneficiul APLP nr.54/200 datoria pentru consumul energiei termice în sumă de 3 307,32 de lei, acumulată pentru perioada ianuarie 2014 – octombrie 2019 și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 270 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea din 09 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/200. S-a încasat de la Lidia Perhulova în beneficiul APLP nr.54/200, datoria pentru consumul energiei termice acumulată pentru perioada ianuarie 2014 – octombrie 2019, în mărime de 3307,32 de lei. S-a încasat de la Lidia Perhulova în beneficiul SA

„Termoelectrica”, cheltuielile de judecată compusă din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 270 de lei (f. d. 111, 115-122).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La 29 noiembrie 2021, Lidia Perhulova a declarat apel nemotivat (f. d. 114-114-verso) împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, iar la 31 martie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă (f. d. 138-144-verso).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Lidia Perhulova și menținută hotărârea din 09 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f. d. 168, 169-178).

21. Fiind investită cu judecarea cauzei, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, instanța de apel a conchis că soluția instanței de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

22. Din materialele cauzei s-a constatat că, în temeiul contractului de livrare a energiei termice în apă caldă nr. 5149 din 20 octombrie 2004, încheiat între SA „Termoelectrica” (până la redenumire - S.A. „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” din Chișinău - succesorul în drepturi al SA „Termocom” în procedura falimentului și APLP nr.54/200, furnizorul și-a asumat obligația de asigurare a livrării energiei termice în apă caldă consumatorului până la balanță pentru: încălzire, prepararea apei calde menajere, necesități tehnologice, ventilare. (pct. 2.1 din contract); iar consumatorul și-a asumat obligația de a achita integral și în termen facturile emise de furnizor (pct. 4.2 din contract).

23. Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, apartamentul XXXXX, îi aparține cu drept de proprietate lui Victor Perhulov (decedat) și Lidia Perhulova (f. d. 13).

24. Pentru apartamentul nominalizat, în baza contului personal deschis de APLP nr. 54/200 apelanta/pârât Lidia Perhulova a beneficiat de energie

termică, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

25. Instanța de apel, a conchis că, prima instanță corect a stabilit faptul că pârâta Lidia Perhulova nu și-a onorat obligațiile de plată, prin neachitarea serviciilor privind livrarea energiei termice și prepararea apei calde, acumulând până în octombrie 2019, la locul de consum, apartamentul XXXXX, o datorie în sumă de 3 307,32 de lei. Astfel, se atestă că, în perioada de până în octombrie 2019, apelanta Lidia Perhulova a beneficiat de servicii de alimentare cu energie termică și apă caldă, a primit pentru achitare facturi lunare, însă nu a achitat contravaloarea acestora.

26. Subsecvent, instanța de apel a respins ca fiind declarativ argumentul aprelantei precum că, contorul de evidență a consumului de apă caldă este de mulți ani blocat/plombat/deconectat și ea nu consumă în acest apartament apă caldă, or, contrar prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă, nu a fost prezentat nici o probă pertinentă și concludentă întru confirmare acestui fapt.

27. În această ordine de idei, instanța de apel a reiterat prevederile art.25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărire comunală și art.17 al Hotărârii de Guvern nr.191 din februarie 2002, potrivit cărora persoanele fizice și juridice, care beneficiază de serviciile publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator. În acest context, atât timp cât există conturile (bonurile) lunare/facturile de plată necontestate, fiind valabile până la momentul de față, nefiind revocate de nimeni generează și efectele juridice, pe care le produce un act juridic legal.

28. Analizând circumstanțele cauzei, prin prisma normelor de drept menționate, instanța de apel a relevat că, din motiv că, pentru furnizarea energiei termice și a apei calde la locul de consum, apartamentul XXXXX, s-au acumulat datoriile pentru consumul energiei termice și a apei calde livrate și calculate pentru suprafața acestuia, se constată existența datoriei față de APLP nr. 54/200 în sumă de 3 307,32 de lei, care urmează a fi încasată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

29. La 07 martie 2023, Lidia Perhulova, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii

primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată (f. d. 184-193).

SOLICITAREA RECURENTEI

30. În motivarea recursului, recurenta Lidia Perhulova a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de apel.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

31. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

32. Completul de judecată conchide că recurenta s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul, or, copia deciziei motivate a fost notificat reprezentatul recurente, avocatul Sergiu Coptu, în mod electronic, la 24 ianuarie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 179), iar cererea de recurs a fost depusă la 07 martie 2023 (f. d. 184-193).

33. La 15 mai 2023, în adresa părților au fost expediate copia recursului declarat de recurenta Lidia Perhulova cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii corespondenței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 196).

34. La 29 mai 2023, SA „Termoelectrica” a depus referință la recursul declarat de Lidia Perhulova, solicitând să fie declarat inadmisibil (f. d. 198-198-verso).

35. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, APLP nr.54/200 nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

36. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consider inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

37. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

38. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul

XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

40. Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

41. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de recurenta Lidia Perhulova, împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 42 din prezenta încheiere.

43. Verificând motivele de casare, invocate în recursul declarat de Lidia Perhulova, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeiurile ei în fapt.

45. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de recurenta Lidia Perhulova, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

48. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

49. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Lidia Perhulova, ca fiind inadmisibil.

50. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de Lidia Perhulova împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni